

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18340/2023
11.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији су пуномоћници Стана Младеновић и Љубиша Живадиновић, адвокати из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији су пуномоћници Невена Јеличић, адвокат из ... и Љубомир Вилотијевић, адвокат из ..., ради исплате потраживања, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца ББ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2651/22 од 14.03.2023. године, у седници одржаној 11.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2651/22 од 14.03.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца-противтуженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

У овом поступку пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5014/19 од 20.10.2020. године укинута је пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 58/18 од 17.06.2019. године и пресуђено је о главници противтужбеног захтева ББ и о делу његовог захтева за исплату камате, тако што је обавезан противтужени АА да противтужиоцу ББ исплати износ од 41.333.000,00 динара са законском затезном каматом од 12.07.2010. године до исплате, а у делу о камати на досуђени износ за период од 30.07.2003. године до 12.07.2010. године, те делу којим је одлучено о тужбеном захтеву тужиоца АА и о трошковима поступка, наведена пресуда је укинута решењем Врховног касационог суда Рев 1023/21 од 22.09.2022. године и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење о том.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2651/22 од 14.03.2023. године, донетом након одржане расправе пред тим другостепеним судом, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца АА, те је обавезан тужени ББ да тужиоцу врати износ од 31.700.000,00 динара на име главног дуга са законском затезном каматом почев од 29.08.2007. године па до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је противтужбени захтев ББ да се обавеже противтужени АА да му на досуђени износ од

41.433.000,00 динара исплати законску затезну камату почев од 30.07.2003. године па до 12.07.2010. године, као неоснован. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје парничне трошкове.

Против наведене другостепене пресуде ревизију је благовремено изјавио тужени-противтужилац ББ, путем два ревизијска поднеска, у којима је као разлоге побијања навео битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно утврђено чињенично стање и погрешну примену материјалног права.

У одговору на ревизију тужилац-противтужени АА (у даљем тексту тужилац) је предложио да се одбије ревизија туженог-противтужиоца ББ (у даљем тексту туженог).

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 3. и члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/2011 ... 10/2023) и утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити су учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. и члана 374. став 2. тачка 8. ЗПП, на које се ревизијом указује, а такође и неосновано истиче да је побијана пресуда заснована на погрешно утврђеном чињеничном стању, насупрот чему је оно засновано на образложеној оцени доказа и резултата расправљања у складу са чланом 8. ЗПП.

Према чињеничном стању утврђеном у спроведеном поступку, тужилац АА је био власник и директор предузећа „ВВ“ ДОО ..., ..., које је на берзи купило акције АД „ГГ“ из ... у 2003. години. Тужени ББ је био власник предузећа „ДД“ и са тужиоцем је био у пријатељском односу и остваривао сарадњу. Договоре о пословима и сарадњи странке су водиле иза затворених врата. Куповини акција предузећа АД „ГГ“ претходио је усмени договор странака као физичких лица, према којем је тужилац АА обезбедио туженом ББ новац ради куповине акција наведеног предузећа на тендеру, путем две банкарске трансакције са партије рачуна тужиоца на партију рачуна туженог код „...“ у Експозитури ..., дана 02.07.2003. године износа од 20.000.000,00 динара и 05.07.2023. године износа од 11.700.000,00 динара, укупно 31.700.000,00 динара, како би тужени ББ учествовао на тендеру пред Агенцијом за приватизацију, којој је ББ одмах потом 07.07.2003. године уплатио износ од 31.690.000,00 динара. Тендер није успео и новац је од стране Агенције за приватизацију враћен 23.07.2003. године на рачун уплатиоца ББ. Дана 30.07.2003. године по налогу ББ пренет је са његовог рачуна на рачун тужиоца АА износ од 41.433.000,00 динара (износ се састоји од 31.690.000,00 динара и 9.743.000,00 динара динарске противвредности продатих 150.000 евра). Наредног дана, 31.07.2003. године тужилац АА је извршио пренос средстава у износу од 41.430.000,00 динара на своје предузеће „ВВ“. Односи између странака су погоршани након куповине акције предузећа „ГГ“ на београдској берзи од стране предузећа „ВВ“, јер по договору тужилац АА није пренео туженом ББ 30% акција. Правноснажном и извршном пресудом Привредног суда у Крагујевцу П 32/2010 од 10.02.2010. године одбијен је тужбени захтев ББ против предузећа „ВВ“ ДОО ..., ..., за исплату новчаних потраживања на име неоснованог обогаћења и захтев да се тужено предузеће обавезе да му на име неоснованог обогаћења исплати противвредност 5582 акције АД „ГГ“ ... у опредељеном новчаном износу од 55.195.597,48 динара.

Претходно донетом правноснажном пресудом другостепеног суда у овој парници, у делу који није био предмет ревизијског побијања, обавезан је тужилац-противтужени АА да противтужиоцу ББ врати износ од 41.330.000,00 динара са законском затезном каматом од подношења противтужбе 12.07.2010. године до исплате, применом правила о враћању стеченог без основа, прописаних чланом 210. и 214. Закона о облигационим односима. Овде побијаном правноснажном пресудом другостепеног суда обавезан је тужени ББ да тужиоцу АА врати износ од 31.700.000,00 динара са законском затезном каматом од подношења тужбе 29.08.2007. године до исплате. По налажењу другостепеног суда, овај тужбени захтев је основан јер није враћено оно што је дато од стране тужиоца по договору о зајму ради тендерске куповине акција, која није реализована, а о којој обавези туженог је одлучено применом члана 557. Закона о облигационим односима. На утврђени износ обавезе туженог камата је досуђена од подношења тужбе за враћање уплаћеног износа новца од стране тужиоца 29.08.2007. године, као позива за враћање дугованог, применом члана 277. и 324. ЗОО.

Због нереализованог договора странака о расподели акција по оствареној куповини акција на берзи од стране предузећа тужиоца, вођен је спор пред Привредним судом у Крагујевцу, који је окончан одбијањем захтева овде туженог ББ према предузећу „ВВ“, а по његовом захтеву према тужиоцу као физичком лицу досуђено је враћање пренетог износа од 41.433.000,00 динара са његовог рачуна на рачун тужиоца, са каматом од истицања тог захтева противтужбом поднетом 12.07.2010. године, док је за период пре подношења противтужбе захтев за камату одбијен, јер странке нису имале постигнут договор да се новац врати до одређеног рока, већ да је према разлогу због којег је поднета противтужба оцењено да је тужилац од тада постао несавестан и дугује камату од подношења противтужбеног захтева 12.07.2010. године, али не и за период који томе претходи. На овај начин одлучено је о обиму враћања стеченог без основа, применом одредбе члана 214. Закона о облигационим односима, којом је прописано да кад се враћа оно што је стечено без основа, морају се вратити плодови и платити затезна камата, и то, ако је стицалац несавестан од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева.

По оцени Врховног суда, ревизија туженог није основана. Наиме, неосновано се ревизијом туженог оспорава правилност чињеничног утврђења о којем су разлози дати у образложењу побијане пресуде, уз оцену о подударности налаза вештачења о новчаним трансакцијама и записника о извршеној контроли пословања у Експозитури „...“ у ... од 10.09.2003. године, која је за предмет имала контролу спровођења Закона о спречавању прања новца и обухватила партије парничних странака уз опис извршених промена дана 02.02.2003. године, дана 05.07.2003. године и дана 30.07.2003. године, што не оставља сумњу да је са рачуна тужиоца пренето туженом 31.700.000,00 динара. Ово утврђење доведено у везу са утврђеном садржином неформалног споразума и предузетим активностима, није резултирао поделом акција, нити враћањем новца тужиоцу, због чега је по принципу основа који се није остварио свака странка дужна да примљено врати, сходно општем правилу прописаном у члану 210. Закона о облигационим односима, у складу са којим је одлучено у овој правној ствари.

Чланом 210. Закона о облигационим односима је прописано да кад је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај

прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати (став 1). Обавеза враћања настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао (став 2).) Такав је овде случај био са извршеним новчаним трансакцијама у међусобном односу странака као физичких лица. Као што је отпао основ преноса средстава у износу од 41.433.000,00 динара са рачуна туженог на рачун тужиоца и тужилац обавезан да тај износ врати, исто тако није се остварио ни основ преноса износа од 31.700.000,00 динара са рачуна тужиоца на рачун туженог, следом чега је правилно побијаном пресудом одлучено о обавези туженог да овај износ врати тужиоцу. Такође, према утврђеним околностима случаја правилно је одлучено и о захтевима странака у погледу камате, оговарајућом применом члана 214. Закона о облигационим односима.

Из изнетих разлога, ревизија туженог није основана у наводима који се односе на примену материјалног права. Такође, није основана ни у наводима о битним повредама поступка, с обзиром да у поступку пред другостепеним судом није дошло до погрешне или неправилне примене одредаба парничног поступка које могу представљати дозвољени разлог за ревизију према члану 407. став 1. ЗПП.

Према исходу спора, правилно је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Имајући у виду да је ревизија туженог одбијена као неоснована и да трошкови одговора на ревизију нису нужни парнични трошкови, то је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. и члана 165. став 1. Закона о парничном поступку.

Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић